

AP5 AFSLAG PÅ DISPENSATION TIL LOVLIGGØRELSE AF FJERNELSE AF DIGE ÆNDRET TIL DISPENSATION

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Kommune gav afslag på retlig lovliggørelse af fjernelse af dige efter udtalelse fra lokalt museum. Udtalen var dog baseret på et forkert grundlag. Desuden forelå passivitet, hvorefter nævnet gav dispensation.

Et jorddige, der var beskyttet som følge af, at det var angivet på det 4 cm-kort, der var gældende i 1992, var blevet fjernet mellem 2002 og 2004. Vejen Kommune indhentede en udtalelse fra Museet i Sønderkov, der oplyste, at diget trods fragmenteret digestruktur i området alligevel havde fortælleleværdi om de lokale forhold. Kommunen gav herefter afslag på lovliggørende dispensation. Under klagesagen blev der påpeget fejl ved museets udtalelse og Slots- og Kulturstyrelsen meddelte, at den ikke ville modsætte sig en dispensation. Klager gjorde endvidere passivitet gældende. Natur- og Miljøklagenævnet [ændrede](#) afslaget til en dispensation.

De kulturhistoriske forhold og digers højde

Museet på Sønderkov udtalte med henvisning til original 1 kortet, dækkende perioden 1820-1865, at det berørte dige markerede skellet mellem to matrikler samt, at diget på den første generation af målebordsblade fra 1842 til 1899 var indtegnet.

På det grundlag havde diget efter museets vurdering haft kulturhistorisk fortælleleværdi.

Begge oplysninger var imidlertid forkerte.

I afgørelsen er kun omtalt angivelsen på målebordsblade fra 1842 til 1899. Klager påpegede, at det var forkert. Klager påpegede ligeledes, at der ikke var noget skel på original 1 kortet, idet

museet havde tolket en boniteringsgrænse som et skel.

Dette gav øjensynligt nævnet anledning til at rette en forespørgsel til Slots- og Kulturstyrelsen, som redegjorde for museets fejl og tilføjede det faktum, at diget ikke var med på 4 cm-kortet fra 1955, men igen medtaget på kortet fra 1980 og dermed det kort, der var gældende i 1992.

Slots- og Kulturstyrelsen redegør for tommelfingerreglen for medtagelse af diger på målebordsblade på 0,5 meter og den tilsvarende regel for 4 cm-kort på 0,75 meter.

Medtagelsen på kortet fra 1980 kunne efter styrelsens opfattelse forklares ved den fotogrammetriske udtegnings, idet solen på luftfotoet har stået nærmest vinkelret på diget, som derfor fremstår meget tydeligt.

Imidlertid er der ingen mindstehøjde for, at et jorddige kan være beskyttet efter museumsloven.

Slots- og Kulturstyrelsens konklusion var, at bevaringsværdien af den fjernede del af diget samlet set ikke var høj, hvorfor styrelsen ikke ville modsætte sig, at der meddeltes en dispensation.

Passivitet

Klager gjorde gældende, at der var gået mere end 4 år, fra ejer blev oplyst om, at kommunen havde rettet henvendelse til Kulturstyrelsen om et ulovligt fjernet dige, til Kulturstyrelsen henvendte sig til klager.

Afgørelsen

Natur- og Miljøklagenævnet anfører både den begrænsede kulturhistoriske værdi og passivitet som grundlag for at meddele dispensation.

Kommentar

Sagen viser, at diger på 4-cm kort ikke nødvendigvis er beskyttelsesværdige. På den anden side behøver et beskyttelsesværdigt dige ikke nødvendigvis at opfylde størrelseskriteriet for at være angivet på 4 cm-kortet.

Ved en konkret udpegning kan en kommune både udtage diger, som var vist på 4-cm kortet fra 1992 og medtage diger, der ikke var med på disse kort.

Afklaring af de kulturhistoriske forhold kan forudsætte et nærmere studie af de ældre topografiske og matrikulære kort. Man skal se godt efter for at se forskellen på en boniteringsgrænse og et skel.

Der kan henvises til [Guide til dige-klager](#), hvor der er links til både de topografiske og matrikulære historiske kort.

Passivitet indgik også i afgørelsen. Det kan således ikke vides, om ringe kulturhistorisk værdi eller passivitet hver for sig kunne have ført til det samme resultat.
